

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2024 YILI
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLERİN İMALATINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Ekim, 2025)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatıyla ilgili diğer maddelerinde Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek ve çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatını kontrol etmesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmakla ilgili görevleri vardır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı çerçevesinde çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2024 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ii

BAŞKAN SUNUŞU iii

İÇİNDEKİLER iv

KISALTMALAR LİSTESİ vi

ŞEKİLLER LİSTESİ vii

TABLolar LİSTESİ viii

I. BÖLÜM : GENEL BİLGİLER 1

1. TEFTİŞİN ADI 1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ 1
3. TEFTİŞİN AMACI 2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER 3
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ 3
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER 4
7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER 4
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ 4
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER 5

II. BÖLÜM : TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR 6

1. HAZIRLIK AŞAMASI 6
2. TEFTİŞ AŞAMASI 6
3. İSTATİSTİKLER 7
- 3.3. TEFTİŞ SONUCUNA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER 13
- 3.3.1. Genel İstatistikler 13
- 3.3.2. TESPİT EDİLEN MEVZUATA AYKIRILIKLARA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER 13
- 3.3.3. SUÇ DUYURUSU VE İHBARLAR 16

III. BÖLÜM : MEVZUATA AYKIRILIKLAR 17

IV. BÖLÜM : SONUÇ 20

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME 20
2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ 21

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

2.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

21

2.2. Kurum/Kuruluşlar ile İlgili Görüşler

21

KAYNAKÇA24

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
NACE	Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne (Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı	9
Şekil 2. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfına Göre Oransal Dağılımı	9
Şekil 3. İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Veriler.....	10
Şekil 4. Çalışan Sayılarının Cinsiyete Göre Oransal Dağılımı.....	12
Şekil 5. Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı.....	12
Şekil 6. Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler.....	13
Şekil 7. İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı	17
Şekil 8. İlk ve Son Aşama Teftişlerde Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayılarının Kanun ve Yönetmelik Bazında Dağılımı	18
Şekil 9. İdari Para Cezası Uygulanan Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesel Dağılımı	19
Şekil 10. Mevzuata Aykırılıkların İdari Para Cezalarına Göre Sıralaması.....	19

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Teftişte Görev Alan Müfettişlerin Grup Başkanlıklarına Göre Dağılımı.....	3
Tablo 2. Programlı Teftiş Çalışma Takvimi	3
Tablo 3. Programlı Teftiş Kapsamına Alınan Faaliyet Kodu ve Grupları.....	4
Tablo 4. Teftiş Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı	8
Tablo 5. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı	8
Tablo 6. Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının İllere ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	11
Tablo 7. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler.....	14
Tablo 8. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası	15

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM : GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2024 Yılında Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2024 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından öncelikli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2021, 2022 yılları ve 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile kayıtlarına ulaşılabilen tüm meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen karar alma sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 6'lı NACE Rev.2 kodlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 6'lı NACE Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca önceliklendirilen ilgili hedef gruplarda daha önceki yıllarda yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığa ulaşan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2024 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin planlanması sürecinde, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile müfettiş kaynağı başta olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda verimliliği esas alan bir yönetim anlayışı doğrultusunda, teftişlerin etkin ve değer odaklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Sınıflandırılan her bir faaliyet grubunda, iş kazası sıklık hızı, ciddi iş kazası oranı, ölümlü iş kazası oranı bakımından ortalamanın üzerinde bulunan 6'lı NACE Rev.2 kodları

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Sınıflandırılan faaliyet gruplarının her biri için özel olarak belirlenen değerlendirme kriterleri ve birikimli frekans değerleri dikkate alınarak 6'lı NACE Rev.2 kodlarından oluşan hedef gruplar belirlenmiş ve "22-Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı" grubu altında yer alan 6'lı NACE Rev.2 kodlarında Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi'nin gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişiyle; işyerlerinde, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili mevzuat kapsamında işverenlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri teftiş edilirken bu süreçte bilgilendirici ve rehberlik edici bir tutum benimsenerek iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalık ve bilgi düzeyinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda temel amaç, sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının geliştirilmesine katkı sağlamak olup işyerlerine sağlık ve güvenlik uygulamaları ile ilgili olarak rehberlik edilmesi, çalışma barışının güçlendirilmesi, teftişler sırasında elde edilen verilerin analiz edilerek gelecek yıllarda yürütülecek teftiş faaliyetleri için kaynak oluşturması ve Bakanlık tarafından gerçekleştirilen teftişlerle sektörel uygulama birliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

Yukarıda sayılan amaçlar doğrultusunda Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin konuları aşağıda belirtildiği gibidir.

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri,
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri,
- Yangın, parlama ve patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,
- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler,
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,
- Sağlık gözetimleri,
- Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlarda alınması gerekli tedbirler,
- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında, Adana, Ankara, İstanbul ve İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlıkları görev yapan toplam 22 müfettişten oluşan 11 heyet görevlendirilmiştir. Teftişte görev alan müfettişlerin grup başkanlıklarına göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Teftişte Görev Alan Müfettişlerin Grup Başkanlıklarına Göre Dağılımı

Grup Başkanlığı	Heyet Sayısı	Müfettiş Sayısı
Adana Grup Başkanlığı	1	2
Ankara Grup Başkanlığı	3	6
İstanbul Grup Başkanlığı	4	8
İzmir Grup Başkanlığı	3	6
TOPLAM	11	22

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında yürütülen hazırlık çalışmaları, teftişler, elde edilen verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile genel değerlendirme raporunun yazılması süreçlerini içeren çalışma takvimi Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Programlı Teftiş Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Yıllık teftiş programlarının planlanması - Bilgilendirme toplantılarının planlanması - Mesleki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik eğitimlerin planlanması	Ocak - Mart 2024
Teftiş Aşaması - Teftişlerin Gerçekleştirilmesi - Raporların düzenlenmesi - İzleme ve değerlendirme toplantılarının yapılması	Nisan-Aralık 2024
Analiz ve Değerlendirme Kapanış ve Değerlendirme toplantılarının düzenlenmesi	Aralık 2024
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2025

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi; Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Denizli, Düzce, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya ve Tekirdağ olmak üzere toplam 17 ilde yürütülmüştür.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında denetimi yapılan, “22-Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı” faaliyet grubunda yer alan işyerlerine ait NACE kodları ve tanımları Tablo 3’de belirtilmiştir:

Tablo 3. Programlı Teftiş Kapsamına Alınan Faaliyet Kodu ve Grupları

FAALİYET KODU	FAALİYET GRUBU
22.11	İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi
22.19	Diğer kauçuk ürünleri imalatı
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı
22.23	Plastik inşaat malzemesi imalatı
22.29	Diğer plastik ürünlerin imalatı

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin yürütüleceği işyerlerinin belirlenmesinde, hedef gruplara ilişkin il bazında basit iş kazası sıklık oranı hesapları yapılmıştır. Hedef grupta yer alan işyerleri ile bu işyerlerinin faaliyet gösterdiği ilgili altılı kodun dâhil olduğu dört haneli NACE faaliyet grubundaki işyeri listeleri temin edilmiştir. Bu işyerlerinin illere göre dağılımı, çalışan sayısı, iş sağlığı ve güvenliği açısından en son gerçekleştirilen programlı teftiş, iş kazaları ve meslek hastalıklarının illere göre dağılımı gibi parametreler dikkate alınarak, teftiş yapılacak iller ve işyerleri belirlenmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin gerçekleştirildiği işyerlerinde genel olarak; plastik ürünlerin (yapı ve inşaat malzemeleri, mutfak ekipmanları, paketlenme ve ambalaj ürünleri, kırtasiye ürünleri vd.) imalatı ile kauçuk ürünlerin (ayakkabı, lastik, boru vd. sektörler) imalatı işleri yürütülmektedir.

Teftiş faaliyetlerinin yürütüldüğü işyerlerine ait 6'lı NACE Rev.2 kodları ve iş tanımları aşağıda belirtilmiştir:

- 22.21.04 - Plastikten yarı mamul halde profil, çubuk, tabaka, levha, blok, film, folyo, şerit, vb. ile monofilament imalatı (naylon brandalar dahil)
- 22.22.43 - Plastik poşet, çöp torbası, çanta, torba, çuval, file, sandık, kutu, kasa, damacana, şişe, bidon, makara, masura, bobin, tıpa, kapak, kapsül vb. paketlenme malzemelerinin imalatı (idrar torbası dahil)
- 22.29.90 - Başka yerde sınıflandırılmamış diğer plastik ürünlerin imalatı
- 22.29.01 - Plastikten sofr, mutfak, banyoda kullanılan eşya (silikon kek kalıbı, leğen, tas, kova vb.) ve diğer ev eşyası imalatı
- 22.21.03 - Plastikten mamul halde tüp, boru, hortum ve bunların bağlantı elemanlarının imalatı (suni bağırsaklar dahil)
- 22.19.12 - Kauçuktan silgi, rondela, conta, tekne veya iskele usturmaçaları, gözenekli vulkanize kauçuktan teknik işlerde kullanılan diğer eşyalar ile demiryolu, kara yolu taşıtları ve diğer araçlar için kalıplanmış parçaların imalatı
- 22.23.05 - Vinil, linolyum (muşamba) gibi esnek yer kaplamaları ile plastik zemin, duvar ve tavan kaplamalarının imalatı (duvar kağıdı hariç)
- 22.29.07 - Plastikten mandal, askı, sünger, sabunluk, tarak, bigudi, toka, saç fırketesi, boncuk, biblo, heykelcik ve diğer eşyalar ile mamul haldeki kendinden yapışkanlı levha, şerit vb. ürünlerin imalatı
- 22.19.09 - Kauçuktan konveyör bantları ve taşıma kayışlarının imalatı
- 22.11.18 - Kauçuktan dış lastik imalatı (motosikletler, bisikletler, otomobiller, otobüsler, kamyonlar, hava taşıtları, traktörler ve diğer araç ve donanımlar için) (dolgu veya alçak basınçlı lastikler dahil)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM : TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Ocak-Mart 2024 aylarından oluşan programlı teftiş hazırlık döneminde, programlı teftiş kapsamında görevlendirilecek müfettişler ve aralarından koordinasyonla görevli müfettişler belirlenmiş ayrıca, rehberlik kapsamında taraflara yönelik olarak toplantı, seminer, açılış toplantıları vb. bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Uygulama birliğinin sağlanması adına, teftişlere başlanmadan önce programlı teftişlerde görev alan müfettişler ile uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı, hedefi vb. konular hakkında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Programlı teftişlere ilişkin hazırlanmış olan çalışma takvimine göre 2024 Nisan ayında teftişlere başlanmış ve 2024 Aralık ayında teftişler tamamlanmıştır. Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri açısından incelenmiş ve teftişler esnasında çalışanlar ile işverenlere, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtilen yükümlülükler ile ilgili bilgi verilmiş ve rehberlik edilmiştir.

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi 2024 Yılı Uygulama Esaslarında belirtilen;

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri
- Yangın, parlama, patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Sağlık gözetimleri,
- Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlarda alınması gerekli tedbirler,
- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları uygulama konularında ve ayrıca;
- 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları,

- Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği

konularını kapsayacak şekilde denetimler yürütülmüştür.

Programlı teftişlerde işyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıklar için, bu aykırılıkların giderileceğinin işverence beyan edilmesi ve müfettişçe uygun görülmesi durumunda, bildirim düzenlenerek ara verme uygulamasına gidilmiştir. Verilen süre sonunda tebliğ edilen mevzuata aykırılıklar kontrol edilmiş, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Teftişe ara vermeye ilişkin durumların oluşmadığı hallerde ise teftiş tek aşamada tamamlanmış ve tespit edilen mevzuata aykırılıklarla ilgili olarak idari para cezası uygulanmıştır.

3. İSTATİSTİKLER

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 2024 yılı Nisan-Aralık ayları arasında gerçekleştirilen teftişlerle ilgili istatistikler aşağıda belirtilen ana başlıkları altında incelenmiştir.

- İşyeri bilgilerine ilişkin istatistikler
- Çalışan bilgilerine ilişkin istatistikler
- Teftiş sonucuna ilişkin istatistikler

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamına toplamda 389 işyeri alınmıştır. Bu işyerlerinin 362'inde teftiş gerçekleştirilmiştir. İşyeri adresinin bulunamaması, işyerinin gayri faal olması, işyerinin kapalı olması vb. nedenlerle 27 işyerinde teftiş gerçekleştirilememiştir.

Programlı teftiş kapsamında toplam 17 ilde teftiş yürütülmüştür. Teftiş yapılan işyerlerinin illere göre dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 4'te gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4. Teftiş Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı

Teftiş Yapılan İl	İşyeri Sayısı
Adana	18
Ankara	9
Antalya	7
Aydın	9
Denizli	6
Mersin	16
İstanbul	109
İzmir	61
Kayseri	8
Kırklareli	6
Kocaeli	34
Konya	15
Manisa	16
Muğla	6
Sakarya	10
Tekirdağ	29
Düzce	3
Toplam	362

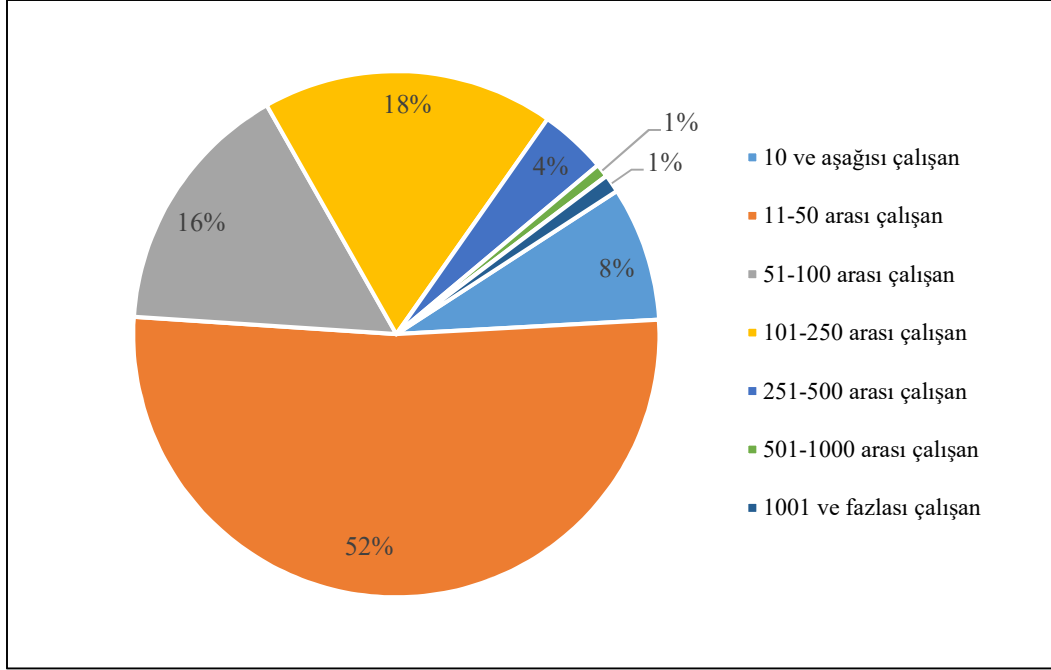
Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan 362 işyerinin çalışan sayısına göre dağılımına bakıldığında, işyerlerinin %52'sini 11-50 arası ve %18'ini 101-250 arası çalışan istihdam eden işyerleri oluşturmaktadır. Programlı teftiş kapsamında teftiş yapılan işyerlerinin çalışan sayısına göre dağılımı Tablo 5'te, oransal dağılımı ise Şekil 1'de görülmektedir.

Tablo 5. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı

Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı
10 ve aşağısı çalışan	30
11-50 arası çalışan	188
51-100 arası çalışan	57
101-250 arası çalışan	65
251-500 arası çalışan	15
501-1000 arası çalışan	3
1001 ve fazlası çalışan	4
Toplam İşyeri Sayısı	362

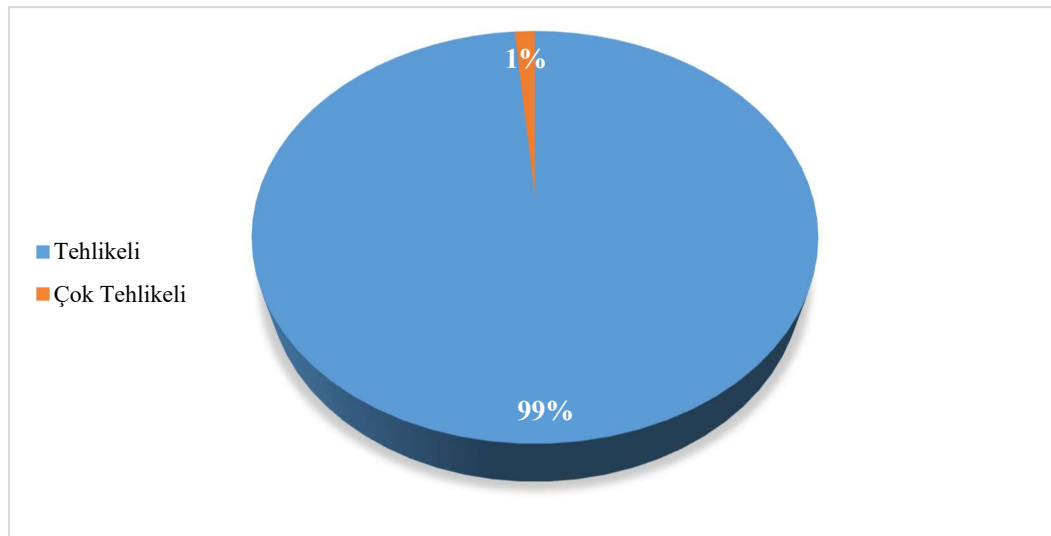

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 1. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı

Programlı teftiş kapsamında iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan 362 işyerinin 357'si tehlikeli sınıfta, 5'i ise çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır. İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan işyerlerinin tehlike sınıfına göre dağılımına ilişkin bilgiler Şekil 2'de gösterilmiştir. Teftişi yapılan 362 işyerinin %99'unun tehlikeli, %1'inin ise çok tehlikeli sınıfta yer aldığı görülmektedir.

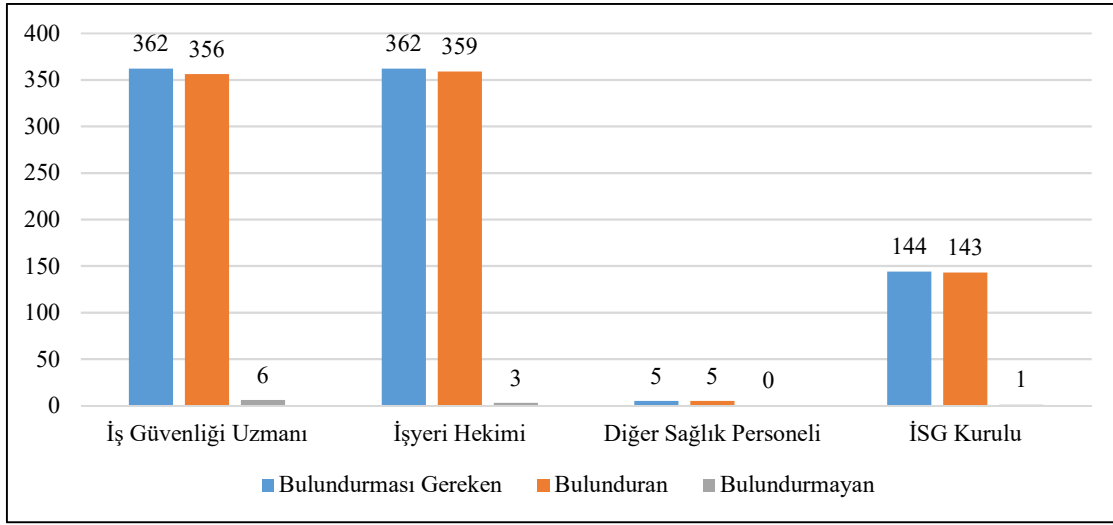

Şekil 2. Teftişi Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfına Göre Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin olarak iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme hususları da incelenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan işyerlerinin son teftiş itibarıyla iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin verileri Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3. İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Veriler

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin olarak çocuk bakım yurdu ve emzirme odası kurma yükümlülüğü de incelenmiştir. Çocuk bakım yurdu yükümlülüğü bulunan 4 ve emzirme odası yükümlülüğü bulunan 10 işyerinin tamamının son teftiş tarihi itibarıyla bu yükümlülüklerini yerine getirdikleri tespit edilmiştir.

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişi gerçekleştirilen 362 işyerinde toplamda 31.494 çalışan ile birlikte 13 çırac ve 133 stajyere ulaşılmıştır. Teftiş yapılan işyerlerindeki çalışan sayılarının illere ve cinsiyetlere göre dağılımlarına ilişkin bilgiler Tablo 6'da gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

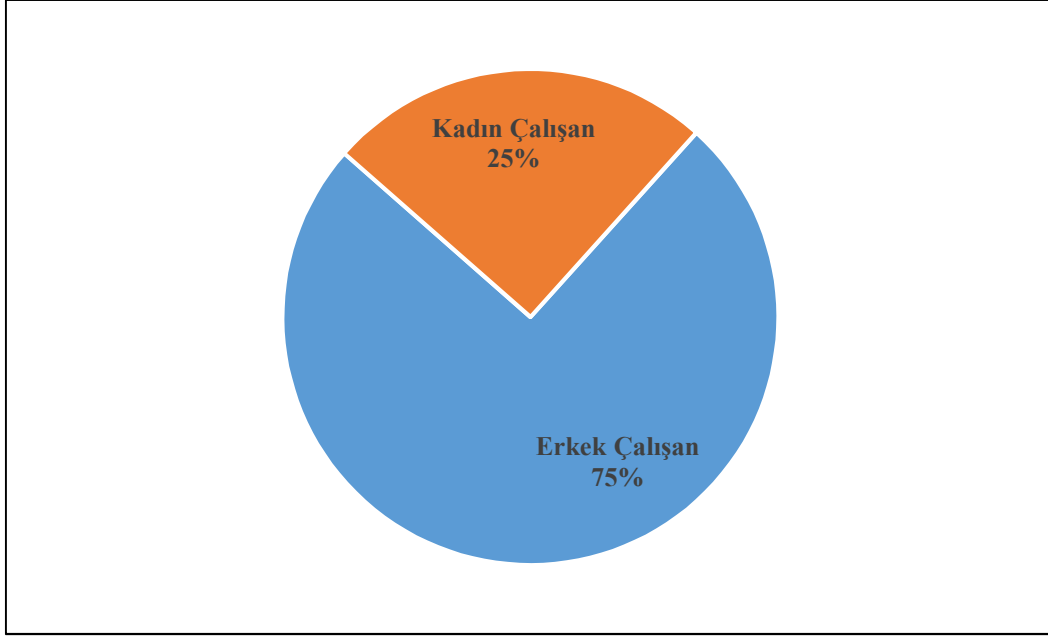
Tablo 6. Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının İllere ve Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Teftiş Yapılan İl	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Genç Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Adana	908	263	0	1171
Ankara	184	61	1	246
Antalya	184	85	0	269
Aydın	175	177	0	352
Denizli	68	13	0	81
Mersin	582	126	0	708
İstanbul	4781	2090	0	6871
İzmir	4420	935	0	5355
Kayseri	435	58	0	493
Kırklareli	434	411	4	849
Kocaeli	4084	973	0	5057
Konya	689	195	0	884
Manisa	862	873	0	1735
Muğla	187	80	0	267
Sakarya	765	403	0	1168
Tekirdağ	4703	1175	0	5878
Düzce	97	13	0	110
Toplam	23.558	7.931	5	31.494

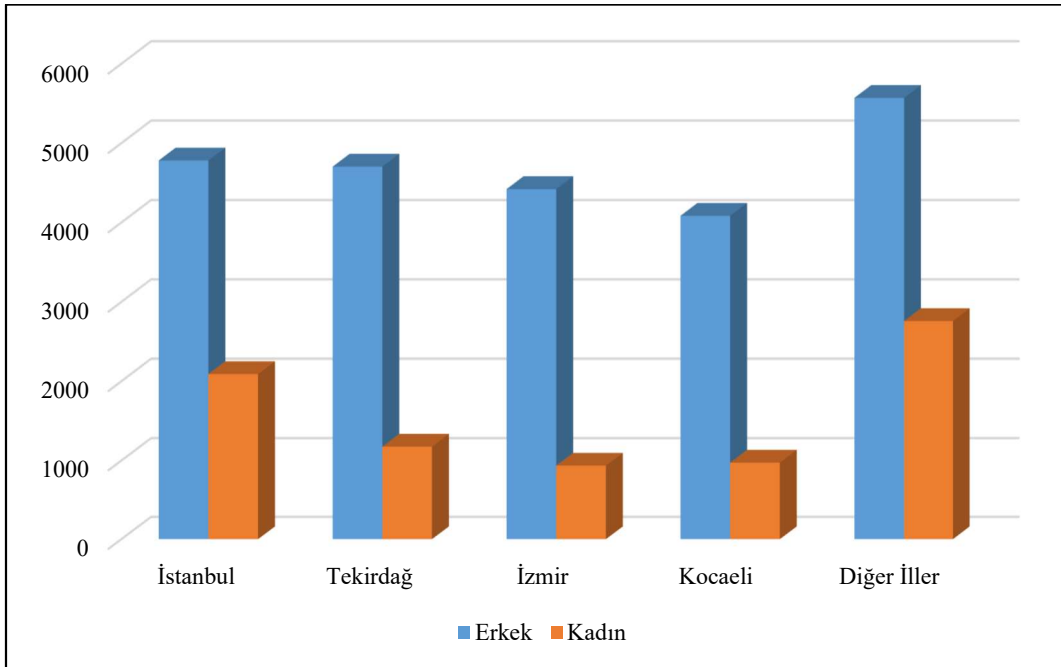
Çalışan sayılarının cinsiyete göre oransal dağılımı Şekil 4'te ve çalışan sayısının illere göre dağılımı ise Şekil 5'de gösterilmiştir. Şekil 4'ten de görüldüğü üzere teftiş kapsamına alınan işyerlerindeki çalışanların %75'ini erkek, % 25'ini kadın çalışanlar oluşturmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 4. Çalışan Sayılarının Cinsiyete Göre Oransal Dağılımı

Şekil 5. Çalışan Sayılarının İllere Göre Dağılımı

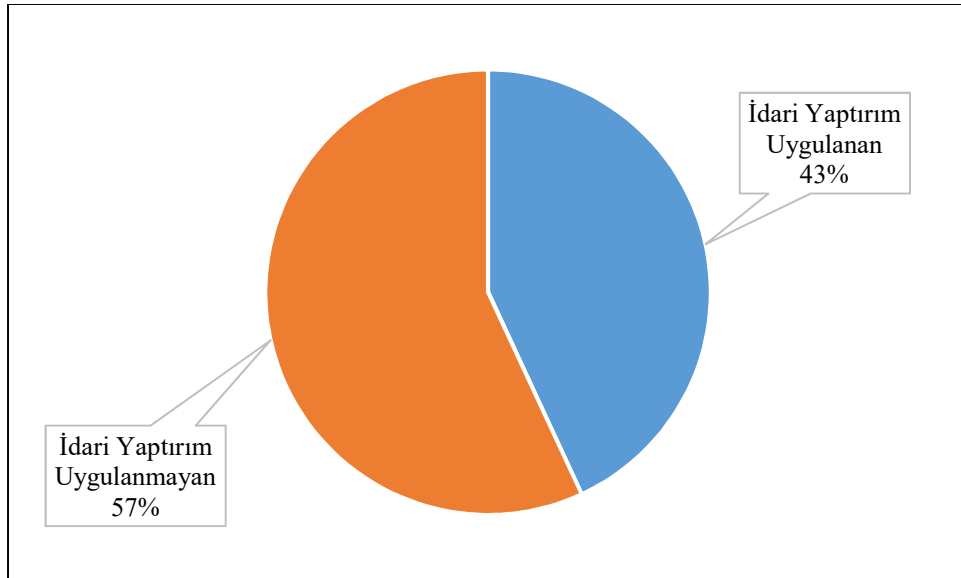

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında toplam 362 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Teftişe verilen ara içerisinde tespit edilen mevzuata aykırılıkları gideren 206 işyerinde idari yaptırım uygulanmamış, tamamını veya bir kısmını gideremeyen 156 işyerinde idari yaptırım uygulanması yoluna gidilmiştir. Teftiş sonuçlarına ilişkin sayısal veriler oransal olarak Şekil 6'da gösterilmiştir

Şekil 6. Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen ilk aşamasında toplam 9001 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Mevzuata aykırı hususların giderilmesi için verilen sürenin sonunda devam edilen teftişlerin nihai aşamasında 8407 madde hususun giderildiği, bu kapsamda iyileştirme oranının %93 olduğu görülmüştür. Ara verilen süre sonrasında gerçekleştirilen nihai teftişlerde devam eden 594 madde mevzuata aykırılığın yanı sıra yeni tespit edilen 58 madde mevzuata aykırılık olduğu anlaşılmış olup teftişler sonucunda toplamda giderilmeyen 652 madde mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Yapılan

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

programlı teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklar kanun ve yönetmelikler kapsamında gruplandırılarak giderilme oranları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Kalan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam Giderilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İyileşme Oranı (%)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam İdari Para Cezası Uygulanan Mevzuata Aykırılık Sayısı
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	632	48	584	92,4	23	71
5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu	12	9	3	25,0	4	13
6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	1	0	1	100,0	0	0
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	15	0	15	100,0	2	2
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	12	0	12	100,0	1	1
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	344	37	307	89,2	4	41
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	1	0	1	100,0	0	0
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	17	0	17	100,0	0	0
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	3809	238	3571	93,8	2	240
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	14	0	14	100,0	0	0
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	25	0	25	100,0	0	0
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	23	1	22	95,7	0	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	36	1	35	97,2	0	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	194	10	184	94,8	1	11
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	2169	185	1984	91,5	11	196

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Kalan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam Giderilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İyileşme Oranı (%)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam İdari Para Cezası Uygulanan Mevzuata Aykırılık Sayısı
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	72	0	72	100,0	0	0
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	661	10	651	98,5	0	10
Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	12	2	10	83,3	0	2
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	656	29	627	95,6	2	31
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	127	8	119	93,7	2	10
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	143	15	128	89,5	6	21
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
Tozla Mücadele Yönetmeliği	23	1	22	95,7	0	1
Toplam	9001	594	8407	93,4	58	652

Programlı teftişler sonucunda devam eden ve yeni tespit edilen 652 madde mevzuata aykırılık için toplam 15.023.227,00 TL idari para cezası uygulanılması önerilmiştir. Kanunlara ve ilgili yönetmeliklere göre mevzuata aykırılık sayıları ve idari para cezası miktarlarının dağılımı Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İdari Para Cezası (TL)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	71	2.840.531
5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu	13	193.908
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	2	43.008
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	1	24576
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	41	955.392

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İdari Para Cezası (TL)
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	240	4.973.832
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1	18.432
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	1	24.576
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	11	221.184
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	196	3.995.180
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	10	196.608
Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	2	73.728
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	31	755.712
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	10	221.184
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	21	460.800
Tozla Mücadele Yönetmeliği	1	24.576
Toplam	652	15.023.227

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

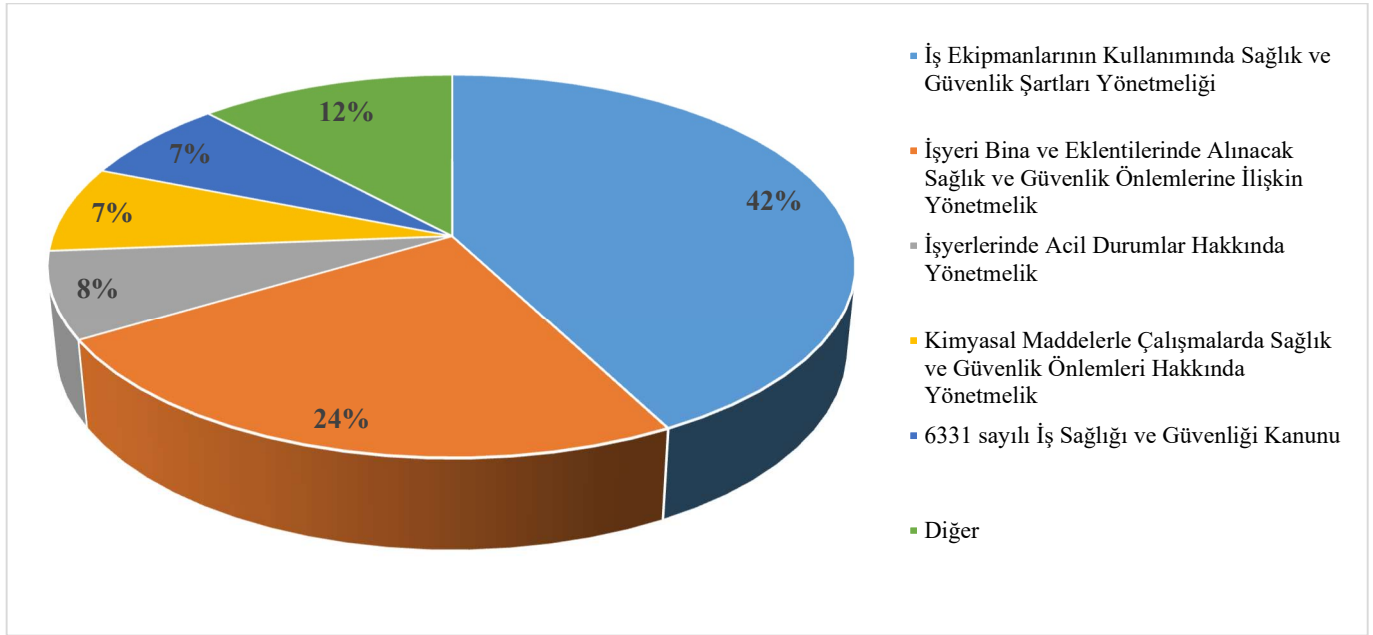
Teftişi yapılan işyerleri hakkında, mevzuata aykırılıkları nedeniyle ilgili yasal dayanaklar çerçevesinde, diğer kurum ve kuruluşlara suç duyurusu veya ihbar yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM : MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerin ilk aşamasında toplam 9001 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların %42'sini “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, %24'ünü “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, %8'ini “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik” , %7'sini “Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik” hükümleri oluşturmaktadır. Tespit edilen mevzuata aykırılıkların teftiş konularına göre oransal dağılımı Şekil 7’de gösterilmiştir.

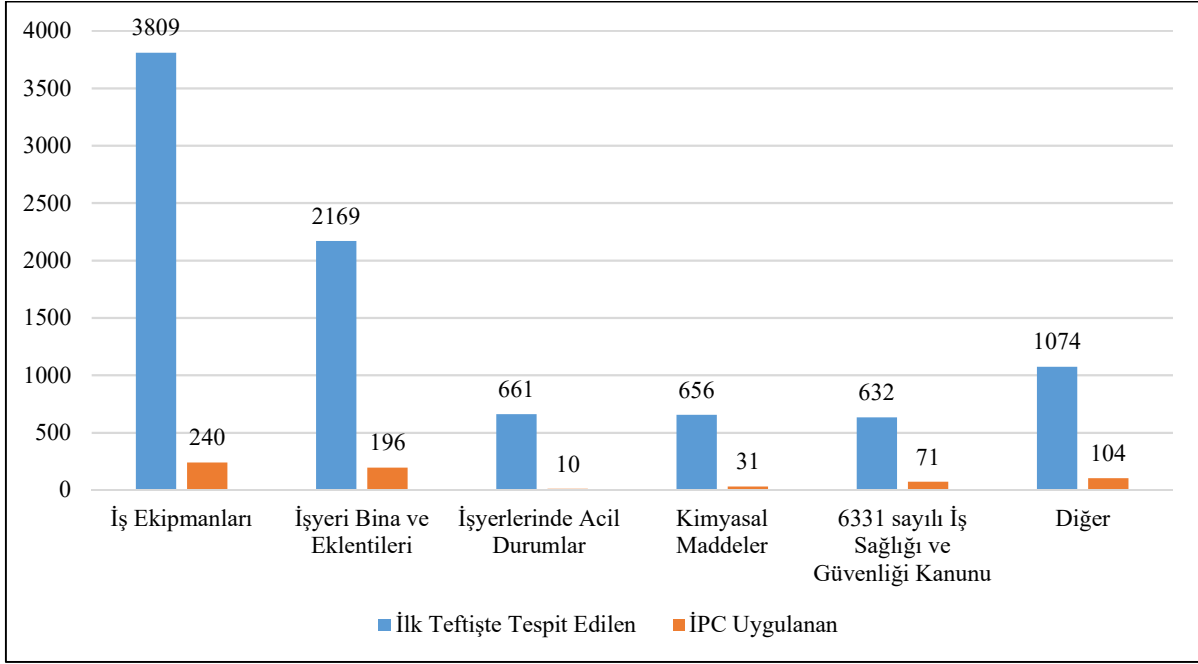
Şekil 7. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı

Teftişlerin ilk aşamasında en fazla mevzuata aykırılığın “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” ile “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik” kapsamında tespit edildiği anlaşılmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Teftişlerin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar ile nihai tutanak sonucunda giderilmediği tespit edilen ve idari para cezası uygulanması önerilen mevzuata aykırılıkların kanun ve yönetmelik bazında dağılımı Şekil 8’de gösterilmiştir.

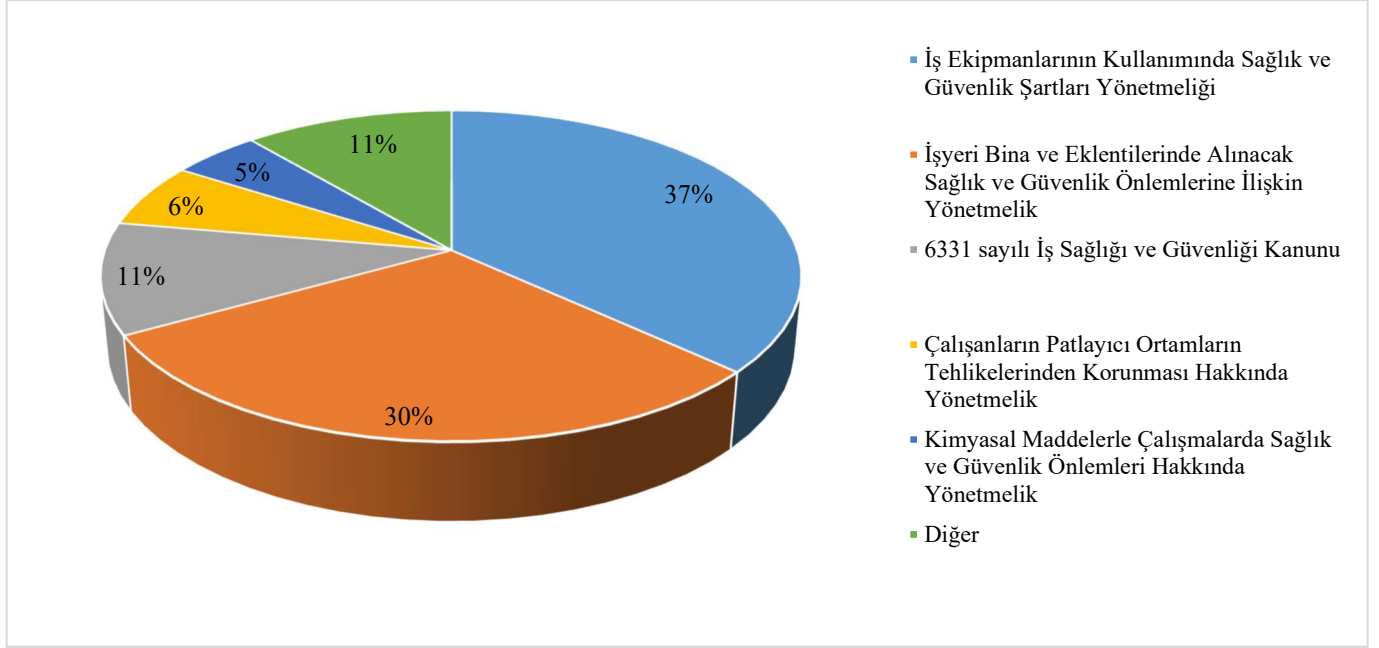

Şekil 8. Teftişlerin İlk ve Son Aşamasında Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayılarının Kanun ve Yönetmelik Bazında Dağılımı

İdari para cezası uygulanması önerilen toplam 652 maddenin; % 37’sinin “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, % 30’unun “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, % 11’inin “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu”, % 6’sının “Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik”, %5 ’ini “Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik” ve kalan % 12’lik kısmını ise diğer mevzuat hükümleri oluşturmaktadır. Programlı teftişler sonucunda idari para cezası uygulanması önerilen mevzuata aykırılıkların oransal dağılımı Şekil 9’da gösterilmiştir.

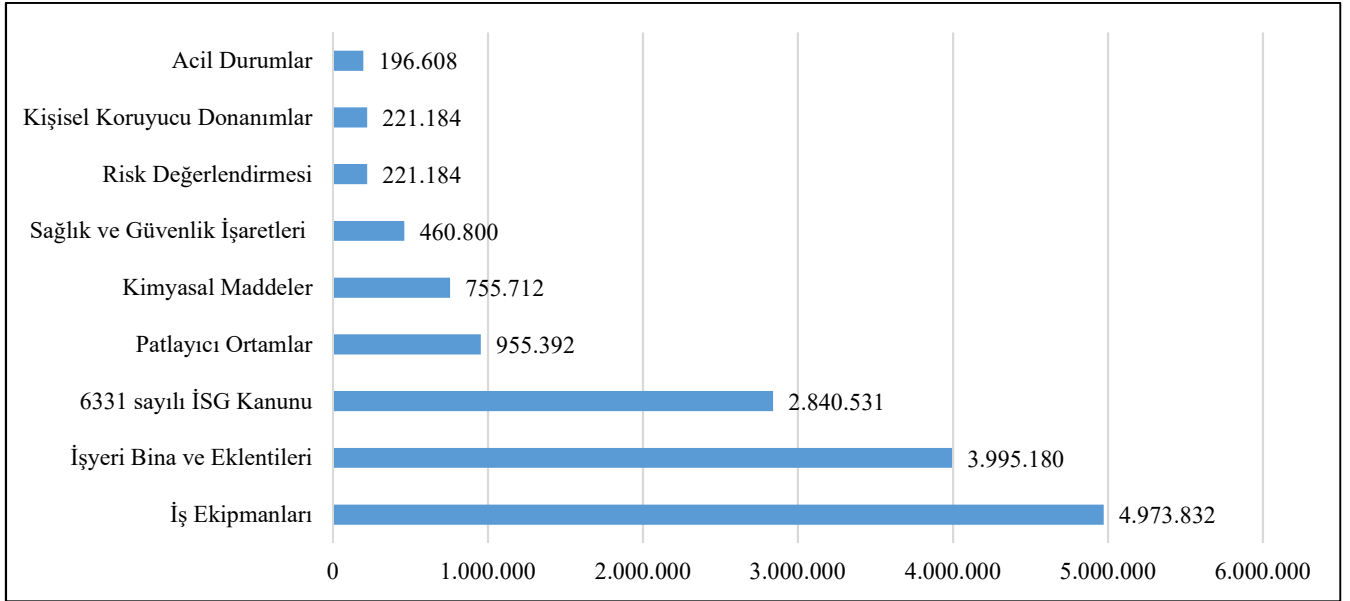

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 9. İdari Para Cezasına Göre Mevzuata Aykırılıkların Oransal Dağılımı

Programlı teftişler sonucunda 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Kanun'a dayanılarak yayınlanan yönetmeliklerin, uygulanması önerilen idari para cezalarının tutarlarına göre sıralaması Şekil 10'da gösterilmiştir.

Şekil 4. Mevzuata Aykırılıkların İdari Para Cezalarına Göre Sıralaması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM : SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında elde edilen istatistiki veriler doğrultusunda;

- Teftişi yapılan 362 işyerinde toplam 31.494 çalışana ulaşılmıştır. Çalışanların %75'inin erkek, %25'inin kadın olduğu belirlenmiştir.
- Teftişi yapılan işyerlerinin %99'luk kısmı "Tehlikeli", %1'lik kısmı ise "Çok Tehlikeli" sınıfta yer almaktadır.
- İşyerlerinin büyük bir kısmında iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri görevlendirme ve iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülüklerinin yerine getirildiği anlaşılmıştır.
- Teftişe ara verme uygulamasına gidilen 362 işyerinden 206'sında ya ilk aşamada mevzuata aykırı husus tespit edilmediği yahut tespit edilen hususların verilen süre içerisinde giderildiği belirlenmiştir. 156 işyerinde ise teftiş sürecinin sonu itibarıyla giderilmemiş mevzuata aykırı husus bulunması sebebiyle idari para cezası uygulanması önerilmiştir.
- İşyerlerinde teftişlerin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıkların büyük kısmının; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve Kanun'a bağlı olarak yayınlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği ile İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yapıldığı görülmektedir. Tespit edilen toplam 9001 madde mevzuata aykırılığın 8407'sinin teftiş sürecinin sonu itibarıyla giderildiği belirlenmiştir. Verilen süre sonunda giderilmediği belirlenen 594 madde mevzuata aykırılık olduğu belirlenmiş, iyileştirme oranının %93 seviyesinde olduğu görülmüştür. Teftiş sürecinin sonu itibarıyla giderilmediği belirlenen mevzuata aykırılıkların çoğunluğu, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yönetmelikler dışındaki maddeleri ile ilgilidir. Uygulanılması önerilen idari para cezası miktarı açısından en yüksek oran İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği'ne aittir. Ardından sırasıyla İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gelmektedir. Bu üç mevzuata ilişkin uygulanan idari para cezaları tüm idari para cezalarının yaklaşık %79'unu teşkil etmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Teftiş sonuçlarına istinaden 156 işyeri için toplamda 15.023.227,00 TL idari cezası uygulanılması önerilmiştir. İdari para cezası uygulanması önerilen işyeri oranı teftiş kapsamına alınan işyerlerinin toplamının %43'ünü teşkil etmektedir.
- 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında tespit edilen noksanlıkların giderilme oranının %25 olduğu görülmektedir.

2. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

2.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

İş ekipmanlarının, makine mühendisi veya teknikeri tarafından ilgili ekipmanların periyodik kontrollerinin yapılması aşamasında ekipmanlara ait elektrik tesisatlarının nitelikli bir şekilde kontrolünün sağlanması amacıyla Elektrik Mühendisi gibi teknik yeterliliğe sahip kişiler ile birlikte periyodik kontrol raporlarının düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

2.2. Kurum/Kuruluşlar ile İlgili Görüşler

İlkyardımcı sertifikasına sahip yeterli sayıda çalışan bulundurulması hususunda sıklıkla mevzuata aykırılıklar tespit edilmiştir. Tespit edilen bu aykırılıkların verilen süre içerisinde giderilmesinin, çalışanların ilkyardım eğitimi için kursa kayıt, kontenjan ile eğitim, sınav ve belgelendirme gibi süreçler nedeniyle zaman aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, teftişler sırasında işverenlerce ibraz edilen ilkyardımcı belgelerinin çevrimiçi bir sistem üzerinden kontrolünün sağlanabilmesi için gerekli düzenlenmelerin yapılmasının teftiş süreçleri açısından uygun olacağı değerlendirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

- 1- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası
- 2- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 3- 4857 sayılı İş Kanunu
- 4- 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu
- 5- 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütünün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi
- 6- 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi